

Rapport 2019 kvarboende/EBO

Föreningen *Välkommen till Mälaröarna* bygger sociala nätverk för och med nyanlända i Ekerö kommun.

Vi hjälper ensamkommande som blir 18 år med egenbosättning (EBO) om de skrivs ut från kommunala boenden utan uppehållstillstånd. Syftet är att de ska fortsätta skolan och behålla sina nätverk av vänner och viktiga vuxna.

Verksamheten bedrivs i sektionen *Mälaröarnas EBO-grupp* som organiserar och stödjer de värdfamiljerna som har ungdomarna inneboende. Under 2018 har det varit totalt 28 ungdomar inackorderade.

Utöver bostad jobbar vi med socialt stöd, asylrådgivning och hjälp i kontakter med skola och myndigheter. Vi verkar lokalt med andra föreningar, kyrkorna och privatpersoner i nätverket *Öar utan gränser* och i regionala samarbeten med liknande volontärgrupper.

Föreningen samarbetar med Ekerö kommun kring kvarboende för ensamkommande som blivit 18 år. och inte fått slutligt beslut på sin ansökan om uppehållstillstånd. Målgruppen har bestått av 22 ungdomar.

Denna rapport kompletterar föreningens verksamhetsberättelse med uppgifter specifika för kvarboendesamarbetet 1 februari – 31 december 2018.

Sammanfattning: Det har gått bra. Människors positiva kraft är stor.

Uppdraget

- Stöd till omkostnader för målgruppens boenden
- stödjande verksamhet till personer i föreningen som stöttar målgruppen
- att stödja målgruppens skolgång
- att främja målgruppens sociala situation.

Resultatet

Ingen ensamkommande i kommunen blivit hemlös i samband med utskrivning från socialtjänst under perioden.

Allt boende har skett som inackordering i privathem. Det har hjälpt till att skapa trygghet och struktur. Föreningen har hyrt rum hos värdfamiljerna och sedan låtit ungdomarna bo där.

Några av ungdomarna mådde dåligt när de flyttade in i familjerna. BRIS uppger i en undersökning att 80% att ensamkommande har de symptom som är typiska för posttraumatiska stressyndrom.

Vardagliga rutiner, medmänsklig kärlek och sunda krav har gjort att både individer och kollektivet utvecklats och mår bättre. Tydliga trauma, självskadebeteende eller risk att dras in i kriminalitet har ofta vänts till glada, pigga ungdomar med framtidstro.

Många av ungdomarna har under slutet av året fått uppehållstillstånd. Det påverkar dem som individer, hela kollektivet och nätverket av värdfamiljer positivt.

Alla ungdomarna är eller har varit oroliga inför framtiden, om de ska få stanna i Sverige eller inte. Det är mycket svårt att förstå migrationsprocesserna. Vi hjälper därför ungdomarna att förstå vad som hänt tidigare i processerna och vilka möjligheter de har framöver, ett försök att skapa sammanhang.

Föreningen är en asylgrupp inom Flyktinggruppernas Riksråd (FARR). Vi ser till att ungdomarna har med sig någon som stöd på möten med Migrationsverket och håller kontakt med offentliga biträden. Vi samarbetar med en handfull advokatbyråer. Genom en donation har vi möjlighet att anlita jurister när offentligt biträde saknas eller inte räcker till.

Vi driver ett pilotprojekt för att de som får utvisningsbeslut ska kunna stanna kvar eller återvända som lagliga arbetskraftsinvandrare. Vid årsskiftet hade tre av ungdomarna avslutat sina asylprocesser korrekt genom att återvända till Afghanistan. Det har gått bra för dem i skolan, de pratar bra svenska och står arbetsmarknaden nära. De har fått

anställningserbjudande från tre ägarledda företag på Mälardalen. Vi räknar med att de är tillbaka med arbetstillstånd och jobbar inom några månader.

I grannkommuner och riket i stort finns många hemlösa ungdomar som kom som ensamkommande. Många som omfattades av "nya gymnasielagen" har under ansökningstiden varken fått bidrag eller boende och varit förbjudna att arbeta. Det har drivit tusentals studiemotiverade 18–20-åringar till hemlöshet och svartjobb.

Så gott som alla av ungdomarna hade rätt att stanna i landet när de kom 2014–2016. Långa handläggningstider och retroaktiv lagstiftning har satt denna rätt ur spel. I kombination med dåligt fungerande anläggningsboenden så har det skapat u-landsproblem inne i Sverige. Det är inte konstigt om ungdomarna drivs in i kriminalitet och drogmissbruk/självmedicinering. Så har det inte blivit på Mälardalen.

Vid 31 december 2018 är detta statusen för de som bott inackorderade och tillhört målgruppen under perioden:

- Tio har fått uppehållstillstånd.
- Tre har flyttat ut från kommunen.
- En har på grund av minderårighet tagits in i socialtjänsten.
- Fem har fortfarande inte fått slutligt beslut från Migrationsverket. Får vistas i landet under tiden.
- Tre har utvisats.

Vi räknar med att alla i målgruppen som inte har uppehållstillstånd ska få det. Vi jobbar också för att målgruppen ska kunna utökas med några ungdomar uppfyller övriga krav men hamnat utanför skolsystemen. Vi har beredskap för om ungdomar utan uppehållstillstånd skrivs ut från kommunalt boende.

Vi känner ett ansvar för de som flyttar från kommunen eller utvisas. Vi hjälper dem att rusta sig och håller kontakt om de vill. I den mån vi orkar så hjälper vi också de ensamkommande från andra kommuner som kontaktar oss. Vi försöker ge dem kontakt med volontärgrupper och församlingar i sin egen vistelsekommun, nära sin skola.

Alla i målgruppen har ordnad skolgång. Att bo i en familj har ökat närvaron i skolan, få hjälp med skolarbete och massor av praktisk språkträning.

Större delen av gruppen har under året sökt sig vidare från språkintröduktion på Individuella gymnasiet till andra skolor. Några går redan sedan tidigare i skolor utanför kommunen.

Lagstiftningen gör att målgruppen kan få påbörja nya gymnasieutbildningar men inte kan kräva det. Ekerö har tagit positiva principbeslut som gör att ungdomarna, med statlig finansiering, får fortsätta över till andra introduktionsprogram än de som finns i kommunen och påbörja nationella program om de vanliga intagningskraven uppfylls. Samarbetet mellan föreningen och Barn- och utbildningsförvaltningen har varit mycket bra.

Alla i målgruppen som sökte i gymnasieantagningen gallrades dock bort eftersom den gemensamma antagningen inte kunde/ville/förstod att Ekerö kommun tillät dem att påbörja nya utbildningar. Efter direktkontakt med olika skolor gick det under hösten att hitta gymnasieplatser till tio i målgruppen. I början av 2019 börjar tre på Komvux.

Vi tycker oss se att målgruppen utvecklas snabbare och mer målinriktat i skolan jämfört med ensamkommande i HVB/träninglägenhet eller nyanlända i familj.

Värdfamiljernas relation till den inackorderade ungdomen varierar, från "lånat ut ett rum" till närmast adopterad in i familjen. Mälaröarnas EBO-grupp är organiserad kring stödgrupper varannan vecka som det är frivilligt för värdfamiljerna att delta i. Vi delar kunskap och erfarenheter och hjälper till att hantera oro över ungdomarnas framtid.

När någon frågeställning växer sig stor har vi organiserat workshoppar kring detta, internt eller med externa föreläsare, till exempel BRIS och FARR.

Flera värdfamiljer är rejält slitna efter att delat sin ungdoms oro och de Kafka-liknande kontakterna med svenska myndigheter.

Gruppmedlemmar har deltagit i och rapporterat från utbildningar hos Psykologer utan gränser, RFSU, Länsstyrelsen, Stockholms stad och Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar.

Vi samarbetar med liknande volontärgrupper i Stockholms kranskommuner. I slutet av oktober hade vi i dessa volontärgrupper 361 ungdomar bosatta. Vi står bakom yrkesnätverket *Vi står inte ut*.

Vi vill vi lyfta fram det fina arbetet som som Färingsö församling, Ekerö pastorat, Rädda barnen Mälareörarna och särskilt Mälarekyrkan står för.

Mälarekyrkans språkkafé på onsdagar mellan klockan 16 och 18 har utvecklats till ett nav för integrationsarbetet på Mälareörarna. Språkkaféet och Café Udda på fredagskvällarna är viktiga mötesplatser för de ensamkommande. Mälarekyrkans medlemmar är överrepresenterade bland EBO-gruppens värdfamiljer.

Kvarboendesamarbetet med Ekerö kommun har underlättat för föreningen, värdfamiljerna och ungdomarna. Det har möjliggjort kontakter med kommunförvaltningar, myndigheter, skolor och andra aktörer. En plattform.

Med hopp om en fortsatt bra samarbete! Det finns några utmaningar kvar.

Ekerö 11 februari 2019

För Välkommen till Mälareörarna

Stefan Pettersson

Sekreterare i Välkommen till Mälareörarna, leder EBO-gruppen,
bemyndigad för kvarboendesamarbetet

stefan.pettersson@lumano.se 0733-12 55 55

Appendix A – Målgruppen

Överenskommelsen avgränsar målgruppen till:

- asylsökande ensamkommande
- över 18 år
- vistas stadigvarande i kommunen
- inte inskriven i socialtjänsten
- ingår inte i annat hushåll
- etablerad kontakt med föreningen
- ordnad skolgång

Vid varje månads slut har vi gått igenom vilka ändringar som skett i målgruppen och bedömt om varje person omfattas kommande månad.

Flera i målgruppen har rört sig mellan olika tillstånd i migrationsprocesserna: asylsökande i grundprocessen, verkställighetshinder anmält (UtL 12 kap 19§), prövning av nya omständigheter beslutad, tillståndsökande enligt den tillfälliga begränsningslagen. Ibland i två samtidiga processer. Under perioden har "gamla gymnasielagen" i begränsningslagen ändrats och "nya gymnasielagen" tillkommit. Migrationsverket har ändrat tillämpning av *Lagen om mottagande av asylsökande (LMA)*.

När vi bedömt om någon är *asylsökande* i överenskommelsens bemärkelse har vi använt definitionen "kom som ensamkommande asylsökande, har inte uppehållstillstånd, får vistas lagligt i landet", det är LMA-lagens tillämpning vid överenskommelsens ingång,

Vi anser inte att vi får föra register över den här sortens personuppgifter och har därför inte dokumenterat om anledningen till att en värdfamilj förlorar stödet beror på att ungdomen t.ex. tagits in i socialtjänstens vård, fått uppehållstillstånd eller utvisats. Detaljkunskapen finns kvar men inte registrerad.

Samtliga ungdomar i målgruppen har redan tidigare bott i kommunen. De har haft cirka fyra olika anvisningskommuner fram till 18-årsdagen.

Appendix B – Uppföljning

Föreningen har tagit emot 460 000 kr i bidrag från Ekerö kommun. Vi har förbrukat 432 375 kronor. Beloppet har använts till:

- Hyra av inackorderingsrum som upplåtits för målgruppen: 372 375 kr.
- Sociala aktiviteter tillsammans med respektive värdfamilj under sommarlov: 2500 kr x 20 ungdomar = 50 000 kr.
- Revisorsarvode: 8 timmar, 10 000 kr.

Av medlen återstår 27 625 kr som vi betalar tillbaka.

Totalt har föreningen hyrt 191 boendemånader (avrundat) från värdfamiljerna.

Övriga insatser varit ideella eller med extern hjälp.

Överenskommelsen säger att föreningen ska ha en godkänd revisor. När vi kontaktade en potentiell revisor för uppdraget fick vi rådet att använda en standardiserad projektgranskning, ISRE 2400/2410, avgränsad till kommunsamarbetet.

Att granska övrig föreningsverksamhet, samtliga styrelseprotokoll och transaktioner som inte har med kvarboendesamarbetet med godkänd/ auktoriserad revisor ansågs överdrivet. Där har vi lekmanrevisor, vald av årsmötet.

Dåvarande integrationschefen Anders Anagrius godkände valet av granskningsstandard 22 februari 2018.

Projektgranskningen utförs av auktoriserad revisor Jenny Kindwall, J. A. Revision KB.